

CSONGRÁDI UJSÁG

Előfizetési árak:
Egész évre 4 korona, fél évre 2 korona, negyed évre 1 korona.
Egyes szám ára 8 fillér.
Megjelenik minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő
SZABADOS JÓZSEF

Szerkesztőség:
Szentháromság-tér 2. szám.
Kiadóhivatal:
Bozó és Justin könyvnyomdája Szentháromság-tér 2. szám

XI. évfolyam.

Csongrád, 1913. május 18.

20. szám.

Munkanélküliség.

A magyar országgyűlés általában véve nagyon keveset, úgyszólván semmit sem törődik a fontos közgazdasági kérdések megoldásával. Pedig hazánk közgazdasági helyzete föltétlen szükségessé teszi, hogy a parlament több érdeklődést mutasson közgazdasági érdekeink iránt.

Hazánkban a kisemberek minden rétege elégedetlen. Elégedetlenségét leginkább a munkásosztály juttatja kifejezésre, ezért a munkásmozgalom mindinkább nagyobb és komolyabb arányokat kezd ölteni. Nálunk sokáig félreismerték a munkásmozgalom igazi céljait. Ez a félreismerés onnan származott, hogy maga a munkásnép sem értette meg azt. Ujabbban azonban már az érdekelt tényezők is kezdik beismerni, hogy az ugynevezett szociális kérdés megoldásában nagyon is elmaradtunk a művelt külföldtől.

Mindenekelőtt azonban a legfontosabb kötelessége lenne a kormányának a nagy munkanélküliség kérdését megoldani. Tavasz közepén vagyunk, mikor a munka más esztendőben már teljes mérvben megindult s munkanélküli munkást alig lehetett találni, most azonban mindenütt szünetel a munka s épp a napokban olvastuk, hogy csupán a közeli Szegeden több mint ötezer munkanélküli van, akik már fél év óta nem kerestek semmit.

Különösen az építőipari munkások, kőművesek, asztalosok, lakatosok, bádogosok, cserepezők és téglagyári munkások nemcsak Szegeden, nemcsak Buda-

pesten, hanem az egész Magyarországon sem bírnak munkához jutni. Lent a Balkánon, elsősorban Bulgáriában rengeteg munkást keresnek, oda azonban nem mehetnek ki a magyar munkások, mert a háborús bonyodalmak miatt a katonakötelesek nem kapnak útlevelet. Tizenhét évestől negyvenkét évesig senkit sem engednek át a határon, itt kell maradniok az országban, éhenhalásra kárthatva.

A kormány nem régiben törvényt készített a dologkerülőkről, holott az lett volna a sürgősebb teendője, hogy a dolgozni akaróknak munkáról gondoskodjon. A kormánynak nem volna szabad a közmunkák készítésénél fukarkodni, mert ha a nép százazreinek munkát és evvel együtt kenyeret ad, úgy az fogyasztási adók címén visszafizeti annak tekintélyes részét az állampénztárnak. Ezen intézkedésre rohamosan csökkenne a munkanélküliek száma. A kisiparosok is munkához jutnának. A pangásnak indult kereskedelmünk is fellendülne.

A munkanélküli munkások inségét és nyomorát látva, melyet a munkanélküliség okoz, egyes városok segélykiosztással igyekeznek enyhíteni. A szynlódó szegényembereken ezzel pillanatnyilag lehet segíteni, de a nagy problémát, a munkanélküliség kérdését csakis komoly szociális reformokkal lehetséges megoldani.

A művelt külföldi államok egyre-másra hoznak üdvös és mélyreható munkásvédelmi törvényeket. Minálunk azonban nincs törvény, amely megvédelmezné a munkás életét. Égető szükség van rá, hogy a

törvény vegye védelme alá a munkást, akinek egyetlen tulajdona a munkaezeje és akinek élete a gyárban a gépeknél minden nap kockán forog.

A munkásosztály komoly szervezkedésével, mozgalmaival és hangos elégedetlenségével elérte azt, hogy helyzetének javításával az illetékes tényezők kénytelenek foglalkozni. Azonban a helyes megoldás mindaddig nem fog megtörténni, amíg a parlamentben a munkások képviselői is helyet nem foglalnak, jöhetnek ez érdeke volna nemcsak a munkásságnak, hanem a kisiparosok és kereskedőknek is, mert a munkásság helyzetének javulásával a kereskedők és kisiparosok helyzete is javulni fog.

A tüdővész.

Európa 370 milliónyi lakosából ötmillió tüdővész s ebből évente 800.000 embert öl meg e baj. Oroszországban, Ausztriában s ezek után hazánkban harapódzott el a tuberkulózis a legnagyobb mértékben. Evente egymaga több lelket ragad el országunkból, mint a többi fertőző kórok együttvéve. A tüdővészben elhaltak évi száma nálunk 75.000 és 80.000 között ingadozik. Budapesten újabbán jobbak a viszonyok, mint a vidéki városokban. Higiénikus intézményei javulásának kell betudni, hogy míg 1875-ben Budapesten 100.000 lakosból évenként 800 ember halt meg tüdővészben, addig ezen szám újabbán felére csökkent, vagyis most 100.000 budapesti lakosból 400-at ragad el évenként e kór.

A közgazdasági kár mekkoraságát dr. Kórányi Frigyes reális és megdöbbentő adataival igazolja. E szerint pl. 1894-ben Budapesten 13.400 tüdőbajos élt és ebből folyólag a köz-

Képek Japánból.

Április és november Japánban olyan időpontok, amelyeket az embernek jól meg kell jegyezni. Az a „sakonranó anami“, ez a „kikonno anami“ (cseresznye és chrisanthin virágzásának) az időszaka. Nagyszerű ünnepek ezek; a természetet a rendezőjük és egész Japán vallásos kegyelettel tekint feléjük.

Azok iránt a nagyszerű jelenetek iránt, amelyeket a nagy impresszárió színpadon ingyen mutat be nekik, egy nép sem mutat a világon nagyobb tiszteletet, mint a japáni. Templomaiban nyilvánosan imádja a természet szépségeit. A virágok szeretete náluk egész szenvedélyé fejlődött. Annak a módja, hogy hogyan kell egyik másik virágot a „Satzuma“ virágcserepbe ültetni, egész etikai jelentőségű dologgá fejlődött, amire külön tanárok tanítgatják a japán arisztokrácia leányait. Párisban olyan iskolát állítottak fel, amelyben meg lehet tanulni főzni, Japánban már régtől fogva áll fenn egy olyan intézet, amelyben a csokorkötés művészetét lehet elsajátítani. Az egész női nevelésnek az az alapfeltétele, hogy a leány megtanuljon csokrot kötni.

Egy japán hajadon, aki néhány cseresznyegalyat nem tud egy bronzvázába kellő csinnal elhelyezni, vagy esetleg ügyetlenséget árul el a Maia oltárára szánt virágok kiválasztásában, csak olyan kicsinylésben részesülne, mint hogy egyebet ne mondjak, egy európai hölgyecske, ha

nem tudná a zongorán a „kolostor harangjait“, vagy „A rózsza keringőt“ kiverni.

Egyik másik virágnak, mely a japánok különös kegyében áll, a nyílása nemzeti ünnepek kezdetének jele országszerte. Tavasszal a muni (szilvafa) virágzása okoz egész búcsújárásokat azokba a kertekbe, melyek a szilvafák virágzásáról híresek. Ez itt körülbelül annyit jelent, mint nálunk a farsang. A férfiak tekintet nélkül arra, milyen rangúak, elvegyülnek egymás között és kedélyes jó barátságban isszák együtt a teát, virágmedveket és a sakét. Ezek a napokon a „Fülkelő nap“ templom kupolájára odalopózik az általános, artatlan öröm mosolya.

Szinte azt hinné az ember, hogy az egész nép egy csapással gyermekké lett; egy kacér virág látása elég neki arra, hogy minden gondját elfelejtse, minden szenvedéséből kigyógyuljon.

Amint a tavasz beáll, hófehéren hull alá a virágok szirma, amitől a táj képe valami tündéres varázst nyer. Évről-évre ugyanaz a látványosság, ugyanaz a fehérlő fákkal torzított park és mégis nem mulasztja el senki, hogy ne gyönyörködjen az ébredés bájaiban, a japáni természet legremekebb csodáiban.

A japáni költőket és festőket is itt illetik meg legszerencsésebb eszméik, amint elandalodnak a viruló cseresznyefák szépségében; madrigall íróknak, aquarell festőknek ez az örökös tárgyuk.

Néha olyan elragadóan szép a természet Japánban, hogy az embernek szinte kedve volna haragudni, mert a szépség némileg mesterkélte, csinált.

Tavasszal és ősszel a színeknek olyan gazdagságával találkozik az ember, hogy szinte úgy érzi, mintha egy festmény előtt állna, melylyel a művész hatást vadászott. És képes volna rá mondani, hogy az egész egy szinszomjas festőnek mondva csinált alkotása. Azzal vádoljuk a természetet, hogy hivalkodik, hogy a bájait megédskedéssel — ezzel az emberi gyarlósággal becézi. Ősszel be van leve az egész vidék a galyakról aláhulló purpurszinnel, a levelek olyanok, mintha karmimba fűrésztették volna őket, a föld is piros, a fák is pirosak és az ég esténként a rózsza legelképzelhetlenebb színében pompázik. Ebben a ragyogó színpompában úgy érezzük magunkat, mintha magas ívű templomablakokon beszűrődő napvilágban fürödnénk és járunk-kelünk, mintha egy tündérszép világban haladnánk tovább.

Talán mégis tavasszal legszebb a természet Japánban. Alig veti le télruháját, hattyú-prémes fehér bái belépőt ölt magára. A még kopár ágakra ezüstfehér lepel borul, a fák koronájáról hófehér virágokból szövődött könnyű függöny hull alá. Az ég boltozata, az indigó mélységeiben kék színében játszik. Egy lehet . . . és a virágok lehullatják szirmaikat s fehér lepelbe

Tóbiás Béla

csongrádi Eszes-malmi vendéglős értesíti a t. közönséget, hogy miután saját céljaira **sörfejtő gépet** állított fel, módjában van elsőrendű kőbányai részvényt 5 üveg vételnél 28 f. ért adni. Nagyobb megrendeléseket házhoz is szállít. Minden órában friss fejtés. Kellemes kerthelyiségében nagy pohár sör 22 f., kis pohár sör 16 f. Kéri a t. közönség szives pártfogását.

vagyon károsodása egy év alatt 12 millió koronára tehető. A legmunkabíróbb kornak, az élet tavaszát és nyarat élő nyavalyája a tuberkulózis, mely leggyakrabban az egyénekbe befektetett óriási tőkét pusztítja. A férfiak között gyakrabban, mint a nők között.

A tüdővést ritkán öröklő a gyermek szülőitől. Annak igazi nagy terjesztője, mint dr. Kuthy kifejti, a ragályozás, az infekció. A gümőkór baktériuma hideget és meleget soká képes túrni: de már 98° C. melegben, kivált ha nedvesség (gőz) is van jelen, 10 perc alatt elpusztul. A tűzőnapfény egy fél óra alatt megsemmisíti. A gümőkór főleg a beteg köpete útján terjed. A szájon át étel és ital használatával, de főképpen az orron és szájon át a belélegzett levegő, továbbá bőrsérülések útján kerülhet a bacillus testünkbe. A gümőkóros állapot nyers, felforraltan teje szintén okozhat fertőzést. A vajú és egyes tejtermékek is okozhatnak, ha gümőkóros állat tejéből valók. A fertőzés alkalmi között első a gümöbacillusokba fertőzött levegő, míg a szabad levegő nyújtja erre aránylag a legkevesebb alkalmat.

Ellenben a zárt, amúgy is tisztátalan levegő, az együttlakás és együttmunkálkodás, szóval érintkezés (tisztátlan kéz, akaratlan köpés, közele beszéd, szájon csókolás) tuberkulotikus egyénnel, továbbá oly lakás, melyben tuberkulotikus egyén lakott és különösen a zsúfolt lakás legfőbb terjesztői a tüdővéstnek. E veszélyeket kellő felvilágosítással, kioktatással, ügyelssel és övrendszabályok betartásával mind el lehet kerülni.

A gümőkór ellen lehet védekezni is. Mindenki tehetsége szerint foglalkozzék e nagy kérdéssel, míg e dologban helyes köztudat fejlődik. Mérsékelt életet folytassunk, minél több időt töltsünk a szabadban, ne éjjelezzünk, kerüljük a kávéházat és korcsmák zárt levegőjét. Tartózkodjunk a mértéktelen szeszivástól, mely szervezetünk ellenálló képességét csökkenti, legyünk takarékosak úgy a testi erővel, valamint az anyagiakban általában.

A tisztaságot semmi dolgunkba egy percre se tévesszük szemünk elől. A víz, a levegő és a napfény a tisztaság főszközei, ezekkel éljünk bővebben. A tiszta, jól szellőzött lakás megvéd a fertőzéstől.

Különösen arra kell ügyelni, hogy a beteg köpetével, továbbá uszályos ruhával vagy cipő talpával a bacillust ne terjesszük. A port, mely a bacillust magába felveszi, nyirkos ruhával kell feltörölni; a beteg evőeszközét két százalékos szódás vízben kell megtisztogatni.

A szabad levegő szeretetére már a gyermekket meg kell tanítani, mert a pangó szoba-

burkolódik a talaj. A tér képe télies, úgy érzi az ember magát, mintha dérral belepített fák között járna-kelne.

Tokiói kertekben sétálok, mintha csak jégvidékeket kutató hegymászó volnék.

Tessék csak a Quknó parkba menni a cseresznye virágzása idején. Közönségesen üres és meglehetősen komor, sőt a fenyőfa óriások árnyékán. Ilyenkor azonban nagyon vig élet folyik benne.

Maga a kert hatalmas kiterjedésű, angol izlésben rendezett park japán cédrusokkal, bokrokkal, széles sétányokkal. A közepén egy domb emelkedik, ahonnan kilátás nyílik egész Tokióra, tehát jókora darab földre, mert tudvalevő dolog, hogy Tokió terjedelemben Párist jóval felülmúlja.

A tekintet minden akadály nélkül messze elszáll s megnyugszik a látóhatár legmesszebb eső pontján. Azurkékbe, ibolyaszinbe, rózsaszinbe burkolt mezőségek. Átellenben az egyetem épülete, a fák között fehérő házak és alatt egy kis patak, amelynek a tükkrét ősszel egészen ellepi a lotus virága s ilyenkor tavasszal gazdag füvezet szegélyezi parkjait, mintha csak egy bársonyba foglalt tükör volna.

Mindez végtelen nyugodt, egy kissé talán szomorúságra hangoló. Dr. Michant.

Molykár

levegő tuberkulózisra hajlamosít, szellőzzük tehát szobánkat minél alaposabban.

Lakásunk legyen világos, száraz, jól szellőzhető és tágas; hálószobánkat lakásunk legszebb szobájában rendezzük be, s mielőtt új lakásunkba beköltöznénk, ezt előbb fertőtlenítsük és takarítsuk ki.

Táplálkozunk célszerűen, kerüljük az alkoholt élvezetét, edzük testünket munkával és hidegvízzel.

Nem kevésbé fontosak a hatóságra háruló feladatok, melyek a köztisztaságra, a népélemezésre és a helyes lakáspolitikára vonatkoznak.

A tuberkulózis elleni küzdelemben a legfőbb köztisztasági feladat a körelleni küzdelem, itt az utak kátrányozása, vagy a fővárosban bevált ásványolajjal való öntözése, továbbá a földterítő ruhának betöltése, az utcai köpködés meggátolása, a lakások és szőnyegek lehetőleg portalan tisztításának a javulása a legfontosabb tényezők, míg a füst és korom ellen a megfelelő füsttlen tüzelést és jó füstmentesítőket kell alkalmazni.

A helyes közélet és lakáspolitikát a tuberkulózis elleni küzdelemben is elsőrendű fontosságú tényező. Az egészséges lakás után az egészséges munkahelyiség az alapja az iparos egészségének. A műhely csak olyan helyiség lehet, mely lakóhelyiségnek is megfelelne. A műhelyben ne legyen szabad a padlóra köpni.

A hatóság egyenes védekező feladatai közé tartozik a tüdővést okozó bejelentése s azt követően a lakás kötelező fertőtlenítése. A gyöngykór elleni irtó eljárás szintén hatósági feladatot képez, mert a gyöngykóros állapot hűs tuberkulózist okozhat. A tüdővést hajlamosító alkohol elleni harc is hatósági feladat.

HIREK.

— **Községi közgyűlés.** Csongrád község képviselőtestülete holnap, hétfőn, délelőtt 9 órakor tartja május havi rendes közgyűlését, melynek fontosabb tárgyai a következők: Solya Gyula községi főjegyző önálló indítványa az ugynevezett síkföldi szőlőtermelés korlátozása tekintetéből a nagyméltóságú m. kir. földművelésügyi miniszter úrhoz Csongrádvármegye törvényhatósági bizottsága útján felterjesztés intézése iránt. — Dr. Kone Mihály és társai kérelme az Andrássy-utca északi oldalának aszfalt burkolattal leendő ellátása iránt. — A m. kir. posta és távirda igazgatóság átirata a mámai iskola és könyvtárszéki megállóhely közelében létesítendő postai ügynökség fenntartási költségeihez való hozzájárulás iránt. — A nagyméltóságú m. kir. kereskedelmiügyi miniszter úr rendelete a Csongrád-tiszaföldvári, valamint a Tiszaföldvár-öcsöd-mesterszállás és mezőtúri keskenyvágyú gazdasági vasút előmunkálati engedélyének további egy évre lett meghosszabbításáról. — A községi II. bíró jelentése a gyevi majorságos tanya-földön kút ásatása iránt. — Dr. Boér Antal községi képviselő önálló indítványa az aszfaltjárda szabályrendeletnek az Iskola-utca nyugati oldalára leendő kiterjesztése iránt. — Özv. Zsemberi Kálmáné kérvényesprőné kérelme eddigi 2900 kor. díjazásának felemelése iránt. — László Ignác községi jegyző kérelme a költségvetésileg már megállapított 400 kor. évi személyi pótlékának 1913. évi május hó 1-től leendő folyósítása iránt. — A színházépítő bizottság előterjesztése a színház helyének megállapítása és a tervezetek elkészítésének megrendelése iránt. — Blázsik Mihály és társai kérelme a Templom-utca keleti részén az érvényben álló szabályrendeletnek megfelelőleg aszfaltjárda létesítése iránt.

— **Aki a tűzhöz közelebb ül.** A földművelésügyi miniszter Szentés városának népházak építésére 50.000 korona államsegélyt adott. A közoktatásügyi miniszter pedig a szentesi főgimnázium kibővítésének céljaira 500.000 koronát engedélyezett és a várost az eddig fizetett évi 16.000 korona hozzájárulás alól felmentette, sőt az e címen 1912. és 1913. évekre már befizetendő 32.000 koronát is elengedte neki. Ha figyelembe vesszük azt, hogy Csongrádnak milyen nehézségekkel járt az, hogy a polgári iskola céljaira új épületet kapjon, mert 48-as képviselője van, megállapíthatjuk, hogy ezek a bőkezű ajándékozások azért történnek, hogy Szentés, amelynek régidők óta mindig 48-as képviselője volt, látva azt, hogy aki a tűzhöz közelebb ül, jobban melegszik, ezentúl kizárólag kormánypartí képviselőt válasszon.

— **Megfőlebbezett választás.** A szegedi kerületi munkásbiztosító pénztár érdekeltisége április hó 27-én ejtette meg a közgyűlési kiküldöttek választását. A választáson a munkaadók részéről a hivatalos lista győzött, a munkások, vagyis a biztosítottak részéről pedig az ellenzék listája szerezte meg négy szavazattal a többséget. Miután így a munkásságnak azon része jutott be a közgyűlési kiküldöttek közé, akik nem a pénztár igazgatósága, hanem a biztosítottak érdekeit fogják szívükön viselni, a kisebbségben maradt biztosítottak az állami munkásbiztosító hivatalhoz megfőlebbezték a választást. A főlebbezők azon az alapon kérik a választás megsemmisítését, hogy az ellenzéki listával szavazó szocialisták jogtalanul szerzett igazolványokkal illetéktelen egyéneket szavaztattak le a jogos tulajdonosok helyett, továbbá, hogy a szavazás a munkaadók és munkások részéről Dorozsmán, Kisteleken és Csongrádon közös urnában történt. Hát hogy Kisteleken és Dorozsmán történt-e visszaélés, azt nem tudjuk, de hogy Csongrádon a szavazás szabályszerűen folyt le s külön rakták a munkások és külön a munkaadók szavazó lapjait, az tény. Csongrádon csupán abban történt visszaélés, hogy a

Csongrádi Uránia Mozgó Színház.

A népkerti színhörben

Vasárnap, május 18-án, este 7, fél 9 és esetleg 10 órakor

Eltemetett milliók

nagy hatású párisi életkép 3 felvonásban.

Doktor úr első betege vigjáték.

Kis toronyör drámai kép.

Csütörtökön, május 22-én, délután 5 és este fél 9, esetleg 10 órakor

A csikós

eredeti magyar életkép hortobágyi és debreceni tájképekkel, a vigszínház művészei által előadva.

Két humoros Pali kép és számos más pótképekkel.

Szombaton, május 24-én, délután 5 és este fél 9 órakor

Szivek harca

társadalmi színmű 2 felvonásban, a főszerepekben Asta Nielsen és W. Pszlanderrel.

SALVATOR

kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál kitűnő hatású. Természetes vasmentes savanyúvíz.

Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban. SCHULTES AGOST Szinye-Lipócsi Salvatorforrás-vállalat Budapest, V. Rudolf-rakpart 8.

elleni megóvásra utazóbundákat, lábzsákokat, szőnyeget, boákat, szörme felöltöket, városi bundákat és télikabátokat elvállal Pintér Imre szücsmester Jókai Mór-utca 19. szám. Raktár tűzkár esetére biztosítva van.

A japánok gyakorlati érzéke

azonnal felismerte az új gummisarok számos előnyeit!

Japán levélhordó.

Fejére taposás, kisiklás, fáradtság, az idegek rázkódtatása kizárva! Berson művek Budapest, VII.

munkások nem kapták meg igazolványaikat s így csak kis részben szavazhattak le. Ebben azonban nem a szocialisták, hanem a pénztár igazgatósága a hibás, mert ahelyett, hogy postán elküldte volna az igazolványt minden tagnak, aki azért jelentkezett, inkább kiadták egy tűzoltónak, aki még 27-én délután is hordta azokat, mikor a szavazás már be volt rekesztve. Azonban még így elkésve sem kapta meg mindenki az igazolványát, mert pl. az egyik malomban, ahonnan több mint harminc alkalmazott igazolványáért jelentkeztek, csupán egy kapta azt meg. Természetesen sok munkás így nem szavazhatott s ennek lehet betudni, hogy csupán négyel győzött az ellenzék. Erről azonban mélysegesen hallgatnak az igazgatóság érdekeit védő felebbező urak.

— **A város mázsája nem téved.** „A város mázsája tévesen mér” című mult heti hírtinkre illetékes helyről azon felvilágosítást nyertük, hogy az illető panaszt tevő az első mérést, a mázsáslárol vezető könyv tanúsága szerint, április 27-én, a második mérést pedig május 2-án, tehát öt nappal később eszközölte s így a súlynövekedés természetes volt. Hogyha fordulnak elő téves mérések, azok csak onnan származhatnak, ha a mázsá ajtaja nincsen rendesen becsukva, vagy ha a mázsához észrevétlenül valaki hozzáér, mely így vagy többet, vagy kevesebbet mutat. Ha azonban ilyesmi nem történik, úgy a mázsáslárol téves mérés nem fordulhat elő.

— **Furcsa pénzvásár.** A fővárosban megjelenő Kis Újságban olvastuk, hogy Lévai András csongrádi földműves panaszt tett a félegyházi csendőrségen, hogy egy Demeter László nevű cigánytól megvette kilencszázötven koronáért annak zacskóba varrt állítólag tíz-tizenkétezer koronányi papírpénzt. A furcsa vásárt a cigány úgy magyarázta meg, hogy a zacskóban lévő tíz-tizenkétezer koronát lopták s mivel a nagy papírpénzt nem meri forgalomba hozni, eladja kilencszázötven korona aprópénzért. A vásárt meg is kötötték, Lévai hazavitte a zacskót és odahaza a padláson nagy titokban föl-bontotta. Kellemetlen csalódás érte azonban, mert a zacskóban bankjegyek helyett egy csomó újságpapírost talált.

— **Drágul a tej.** Most, hogy a tejvizsgálat alkalmával a vizsgáló bizottság sok vizes és

lefőlözött tejet talált, s intézkedett az iránt, hogy jövőben a lefőlözött tejet csakis ilyen néven szabad árúsítani, vizes tejet pedig egyáltalában nem, — derült ki, hogy eddig mennyi sok jó vizet vett meg drága pénzen a közönség fölös tej fejében. A tejárúsítók ugyanis, hogy behozzák maguknak azt a különbséget, amelyet eddig a tejbe öntött vizért kaptak, most egyszerűen felesapták a tejet az eddigi 8—10 krajcárról 12—14 krajcárra. S a közönség mit tehet mást, vagy éheznek, vagy megveszi a tejet ennyiért is. Azt hisszük azonban, hogy a hatóság ebbe a zsarolásba jogosan beleszóllhatna, sőt kötelessége is volna beleszóllni és megakadályozni azt éppen úgy, mint ahogy másutt is megakadályozza a hatóság a közönség ilyen módon való kizsákmányolását.

— **Tüzek.** Folyó hó 10-én Szepesi Antal 1165. számú tanyája leégett. A kár 700 korona. — 11-én Bacsa Sándorné 1328. számú tanyája égett le. A kár 1250 korona. — 12-én pedig Csernus Imre tanyáján pusztított a tűz s okozott 1500 korona kárt. — 13-án Deák Mihályné nagyréti tanyája égett le ismeretlen okból. A kár 1200 korona. — 14-én Gyöngyösi Szabó József szőlők közötti lakása gyúladt ki és égett le. A tűz itt is 1200 korona kárt okozott. — A változatosság kedvéért ugyancsak 14-én este a város belterületén is volt tűz, mikor is Pap József Pacsirta-utca 7. szám alatti háza a tulajdonos távollétében kigyúladt. A gyorsan kivonult tűzoltóság azonban a tetőt elvágta s így annak nagyrésztét megmentette. A tűz eloltása után az egyik tűzoltó a megmentett tető másik végében a padláson halvány világosságot látott. Többen odamgnve, egy dobozban forgácsot, annak közepében pedig egy szál égő gyertyát találtak, mely azért volt oda állítva, hogy arról, ha a gyertya elég, a tető másik vége is kigyúljon. Ez persze nem sikerült. A tető kére kerítése iránt a nyomozás megindult.

— **A gőzgépezélek és kazánfűtők** legközelebbi képesítő vizsgái Szegeden május hó 25. napján d. e. 9 órák a szegedi felső ipariskolában fognak megtartatni. A vizsgálati kérvények kellően felszerelve a m. kir. ker. iparfelügyelőséghez (Boldogasszony-sugárút 18.) beküldendők.

Közgazdaság.

Az Adria Biztosító Társulat

idei közgyűlést — melyen az 1912. évről a társulat alapítása óta a 74-ik üléstörvény zárószámadásait terjesztették elő — április hó 24-én tartotta meg. A zárószámadásokról, valamint az üzleti jelentésről kitérünk, hogy az üzletmenet általánosságban kielégítő volt; az árfolyamok szokatlanul erős visszaesése folytán, melyet az értékpapírok a mult évben szenvedtek, a társulat számottevő károsítást szenvedett értékpapír-állományában, mely veszteség azonban minden nehézség nélkül fedezhető volt egyrészt a külön tartalékok igénybevétele által, részben pedig az üzemi év terhére.

Az életbiztosítási A) ágazatában 91,899.555.— koronáról szóló ajánlat nyújtott be; a kiállított kötvények 82,238.627.— korona tőkeösszegegről szólnak. A biztosítási állomány az üzleti év végén kerek 535 millió korona biztosított tőkére is, 1,443.000.— korona biztosított évi járadékra rug. Halál- és elélési esetekben, valamint életjáradékok fejében 11,380,489.69 korona fizettetett ki. Az életbiztosítási díjtartalék 1912. év végével 149,158.300.29 koronát, illetve a viszontbiztosítók részének levonása után 136,475,339.13 koronát tett ki, az előző évről képest tehát 8,077.800.08 korona többlet mutatkozik saját számlára.

Az elemi ágazatok B) ágazataiban: a tűzbiztosítási ágazat díjbevétele 28,754.577.08 korona, a szállítványbiztosítás díjbevétele 4,362,658.94 korona, a betörés elleni biztosítások díjbevétele 762,333.66 korona. Viszontbiztosítási díjak fejében összesen 15,492,214.12 korona adatott le. A kárfizetések 21,978,354.50 koronát, a viszontbiztosítók hányadának levonásával 11,758,587.43 koronát emésztettek fel. Az elemi ágazatok díjtartalékai összesen 21,674.925.30 korona, illetve a viszontbiztosítás levonásával 11,867,454.78 koronát tesznek ki.

Az alapszabályszerű átutalások levonása után, hivatalnoki kar nyereségreszesedésének betudásával, a fennmaradó nyereségyenlegről a mult évről hasonló osztalék, azaz 160 korona kerül részvényenként szétosztásra.

A társulat alapítókéje és tartalékai az üzlet végén a következőképp alakulnak: 10,000,000 — korona teljesen befizetett alapitőke, 12,000,000 — korona vagyontartalék 476,684.66 K árfolyamigadozások tartalék, 148,342,793.91 korona nettodíjtartalék, 4,720,709.41 korona nettokártartalék, összesen 175 millió koronán felül. A nyugdíjpénztár és a társaság alkalmazottainak ellátási pénztára összesen 3,971,681.09 korona felett rendelkezik.

Kiadók és laptulajdonosok: BOZÓ ÉS JUSTIN.
Bozó és Justin könyvnyomdája.

Eladó ház. Réti Ferenc Templom utca 20. számú háza eladó. Megtekinthető bármely nap d. u. 5—6 ig.

Dr. Miskolczy Ferenc
ügyvédi irodája
Csemegi Károly-utca I. szám
alá helyeztetett át.

Villamos vasaló.

A n. é. közönség figyelmét tisztelettel felhívjuk teljesen új szerkezetű, finoman kidolgozott

villamos vasalóinkra,

melyek egy és fél kilogramm súlytól tíz kilogrammig minden nagyságban kaphatók.

Ezen vasalóknak azon nagy előnyük van, hogy teljesen tűzveszélytelenek, nem kormoznak, kigőzölgésük nincsen s így nem életveszélyesek és fejfájást nem okoznak, bármely pillanatban használhatók és áramfogyasztásuk csekély.

Egyidejűleg tisztelt fogyasztóink figyelmébe ajánljuk legújabb Ozram fémszálas izzólámpáinkat is, melyek 25—50 gyertyafényig darabonként 1 korona 90 fillérért kaphatók.

Hazai Villamossági R.-T.

Az építetők figyelmébe.

Ertesítjük a mélyen tisztelt építetők közönségét, hogy

kisebb kőműves munkákat

a legjutányosabb árban elvállalunk és a legpontosabban elkészítünk.

A mélyen tisztelt közönség b. pártfogását kérve, vagyunk

Lajos Antal és társa.

Zöldkert-utca 23. szám.

Községi hirdetmények.

Tudomására hozatik a községnek, hogy a község belterületén általában, de különösen az épült aszfaltjárdaikon az 1897. évi április 23-án alkotott s Csongrádvármegye törvényhatósági bizottságának 349/897. sz. a. határozatával jóváhagyott szabályrendelet 1. §-a szerint gyalogkocsik és talicskák közlekedés tiltva van.

Ezen rendelkezés ellen vetők kihágást követnek el s a rendőrség utasítva van az illetők azonnali feljelentésére.

Tudomására hozatik a bukrosi birtokosságnak, miszerint a m. kir. budapesti 30. honvéd gyalogezred kiskunfélegyházi 3. zászlóalja 1913. évi május hó 24-én, a nagy és kisbukrosnak nevezett árterületen, tehát a bukrosi közlegelőn Tiszaujfalú-Csongrád általános lövészklub hareszerű lögyakorlatokat tart eles töltennyel.

A jelzett napon reggel 5 órától, délután 4 óráig sem ember, sem állat a jelzett területen nem tartózkodhatik. A lövészklub határa, nevezetesen a terület nyugati és déli szélén levő tanyák, valamint a Tisza medre örökkel láttnak el.

Közírré tétetik, hogy a Szarka-szigeten levő kaszáló és fűzfatelep 1913. május 21-én, szerdán, délután 4 órákor a helyszínen haszonbérbe ki fog adatni.

Kikiáltási ár 600 korona. A bérleti idő 3 évre terjed.

NESTLÉ FÉLE

régbevált GYERMEKUSZT

a legjobb és legolcsóbb

DOBOZA K 1.80 MINDEN GYÓGYSZERTÁRBAN ÉS DROGERIÁBAN
Próbadozót ingyen küld: HENRI NESTLÉ, Wien I. Biberstr. 28.

Kiadó. Dr. Buk Herman ügyvéd házában két üzlethelyiség külön-külön vagy együtt is kiadó. Ezen üzlethelyiségek nagyon alkalmasak iparosok vagy kereskedők részére. Ugyanott egy nagy jégverem is kiadó.

Kiadó két bolthelyiség forgalmas helyen olcsó bér mellett, szabónak vagy fodrásznak nagyon alkalmas. Továbbá a tisztaoldalon, a Komjáthy-féle dűlőben 2 hold szőlő, szép gyümölcsös, az ártézi kút környékén, minden elfogadható törlesztés mellett eladó. Bővebb értesítés nyerhető Márkus János vendéglősnél és a tulajdonos Jóna Dánielnél Budapest, VIII., Szigetvári-utca 33. sz.

Eladó ház. Joannovics Ferenc asztalosnak a Justh Gyula-utca 29. számú háza, szép kerttel, szabadkézből eladó. Értekezni lehet a helyszínén.

Eladó tanyaföld. Szántó Györgynek a szentesi határban, a bökényi csarda közelében fekvő 52 hold tanyaföldje, épületekkel együtt, tehermentesen, jutányos áron, kedvező feltételek mellett eladó. Értekezni lehet a helyszínén.

Lakatosüzlet áthelyezés.

Van szerencsém az igen tisztelt közönséget értesíteni, hogy lakatos üzletemet Szentesi körút 35. szám alá, Alács Péter házába helyeztem át. Műhelyemben készülnek épület- és géplakatos munkák, sárkerítések, épületvasalások, záradak, asztaltűzhelyek, különféle drótfonatok, permetező és bicikli javítások, vízvezeték, fűdőszoba, angolkozozat és mosdótál berendezések, továbbá az összes gazdasági gépek javítása stb. Minden e szakmába vágó s általam készített munkákért a legmesszebb menő szavatosságot vállalom.

Saját műhelyemben készült asztal tűzhelyek a legegyszerűbb kivitelűtől, a legdiszesebb kivitelig készen kaphatók. A n. é. közönség pártfogását kérve, vagyok tisztelettel

Sineger István
épület- és géplakatosmester.

Császárfürdő Budapest. — Nyári és téli gyógyhely, a magyar irgalmasrend tulajdona. Elsőrangú kén-hevívízű radioaktiv gyógyforrások; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, iszapborogatások, uszodák, külön hölgyek és urak részére. Török-, kő- és márványfürdők; hölgy-, kénsavas- és villamos-vizfürdők. A fürdők kitűnő eredménnyel használtak főleg csúszos bántalmaknál és idegbajok ellen. Ivókúra a légzőszervek hurutos eseteiben s altesti pangásoknál. 200 kényelmes lakószoba. Szolid kezelés, jutányos árak. Gyógy- és zenedíj nincs. Prospektust ingyen és bérmentve küld **Az igazgatóság.**

Tiszafürdő megnyitás.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy a tiszafürdőt megnyitottam.

Naponta tartok úszóanfolyamot úgy felnőttek, mint gyermekek számára. Ezenkívül tyukszemvágást, idegbetegek részére hidegvizkúrát orvosi rendellet szerint, továbbá iszap- és napfürdőket, masszírozást és villanyozást szakszerűen eszközölök.

Csónakok egyesek, társaságok vagy családok részére minden időben rendelkezésre állanak.

A vasárnapi fürdőzés, mint minden évben, úgy most is díjtalan.

Kérem a nagyérdemű közönség becses látogatását és vagyok szolgálatra kész tisztelettel

Szigeti Gyula
fürdőtulajdonos.

= MEGBIZHATÓ, LEGJOBB =

ARC-TISZTÍTÓ ÉS SZÉPÍTŐ

készítmények, melyek nem tévesztendők össze az újabbban forgalomba hozott különféle nagyhangú, reklámmal támogatott szépítőszerekkel.

Kriegner-féle AKÁCIA-KRÉM

rendkívül finom, kedves illatú arckenőcs, mely az arcot üdíti, frissíti, szépíti és fiatalítja. Pár nap alatt eltávolít szepit, májfoltot. Kísérlet a ráncokat, redőket. Ára 2 korona. Elhez ajánlat s a

Kriegner-féle AKÁCIA-PUDER

fehér, rózsaszínű és krém színű — Pratlan a nap és szél befolyása ellen. Egy doboz ára 1 korona. Évtizedek óta közkedvelt még a férfiaknál is.

Kriegner-féle AKÁCIA-szappan

kellemes hatású és igen tartós. Ára 1 korona.

Postán küldi: **KRIEGER** gyógyszerháza Budapesti, Kálvin-tér.

Mi az életörömhöz elengedhetetlen? című érdekes könyvecskét kívánatra ingyen és bérmentve küldi az érdeklődőknek.

Aki kellemes,

egyenletes meleg lakást óhajt,
az rendeljen tűzálló anyagból
... készült eszerépkályhát ...

MAZURA VILMOS

eszerépkályha, takaréktűzhely, fűdőkád, fertőtlenítő zománczott falburkolat és minden e szakmában vágó munka készítőjénél ...

Szentesen, a vasútállomás mellett.

Eladó föld. Kovács Lajos asztalosnak a nagyerdőben levő 10 hold földje, a dr. Boér-féle földből, melyből 5 hold búzavetés, 4 hold kukorica és egy hold árpavetés, szabadkézből eladó, továbbá a Szentesi-köruton lévő fél háza, utcára nyíló üzlethelyiséggel, szintén eladó. Értekezni lehet a tulajdonossal az eladó háznál.

Eladó ház. Herkeváros Nagymező-utca 11. számú ház, mely áll két padolt szoba, konyha, nagy kamrából és istállóból, szabadkézből örök áron eladó. Az ára felől érdeklődni lehet ugyanott.

Ha már mindent megpróbált,

ha már mindenben csalódott, úgy vegyen egy üveg egyedül valódi

„Hungária“ sósborszeszt,

mert ez az egyedüli sósborszeszt, mely a párisi kiállításon is a legmagasabb díjat a „Grand Prix Paris“ nyerte.

Főelárutító: „Szent Rókus“ gyógyszerháza Csongrád.

Cs. Csikszabad Keleti-féle SÉRVKÖTŐK

pneumatikus gummi pelotával a legtekélyesebbek!

Haskötők hölgyek és urak részére minden altesti betegség és lógó has ellen.

Gummi göröcsér harisnyák.

Múlábakat és műkezeket amputáltak részére.

Testegyenestítő járó- és támpéket, mű- és támasztó fűzőket.

Egyenestartókat ferdénöttek részére, valamint betegápoláshoz tartozó összes cikkeket készít

a technika legmodernebb elvei szerint a legjutányosabb gyári árak mellett

KELETI J. os. és kir. szabad. sérvkötők és testegyenestítő gépek gyára — **BUDAPEST, Koronaherceg-utca 17. vid.**

Legújabb haromezernél több ábrával ellátott képes árjegyzék ingyen és bérmentve. Alapítva 1878. Telefon 13—76.

A jó tanács olcsó!

Vásároljon csakis jó mosószereket, mert csakis ezek olcsók a használatban, mivel kiadósak és a ruhát kímélik. Kérjük, hogy bevásárlásánál figyeljen a „Schicht“ névre és a Szarvas védjegyre, mert ezek védik meg ruhaneműjét csekélyértékű mosószerek által okozott rongálástól. Ezen védjegyek szavatolnak a tökéletes tisztaságáért!

A ruha beáztatására a legjobb szer az **ASSZONYDICSERET** mosópor.

A rossz tanács drága!

Ne kövesse azon rossz tanácsokat, melyek Önt „Olcsó“ s külsőleg a Schicht-„Szarvas“ mosószappanhoz hasonló mosószerek vásárlására akarják bírni. Az olcsó mosószerek a legdrágábbak és mindenképpen kell ilyenek használatától, mert ezek a legrosszabb esetben tisztátalanok, inkább a ruhát és a kezeket támadják meg, mint a szennyet és a ruhának kellemetlen szagot adnak.

A ruha beáztatására a legjobb szer az **ASSZONYDICSERET** mosópor.